

Transparentnost proračuna županija, gradova i općina

Katarina Ott, Mihaela Bronić, Miroslav Petrušić i Branko Stanić
Institut za javne financije

PRIMJENA SAMOPROCJENE LOKALNIH FINACIJA (MFSA), SUDJELOVANJE
JAVNOSTI I PRORAČUNSKA TRANSPARENTNOST
27. ožujak 2019.

Projekt financira Hrvatska zaklada za znanost (IP-2014-09-3008).

Rad doktoranda Branka Stanića financira HRZZ. Mišljenja, nalazi, zaključci i preporuke odnose se na autore i ne odražavaju nužno stajališta HRZZ.

1. Što je transparentnost proračuna LJ?

Mogućnost javnosti da službenim mrežnim stranicama LJ pronade:

- **potpune,**
- **točne,**
- **pravovremene i**
- **razumljive informacije**

o proračunima županija, gradova i općina.

2. Koja je naša motivacija?

Potaknuti:

1. LJ da:

- **pravovremeno objavljuju** ključne proračunske **dokumente**
- **uključuje javnost** (gradske zastupnike, istraživače, poduzetnike, medije, građane...) **u odlučivanje o lokalnim proračunima**

2. javnost da:

- **vodi više računa o lokalnim proračunima**

3. Zašto je važna transparentnost proračuna LJ?

Omogućuje javnosti **da se informira i odlučuje o lokalnim proračunima**, te se na taj način utječe na:

- ↑ prikupljanje sredstava i ponudu dobara i usluga,
- ↑ komunikacije i povjerenja javnosti u lok. vlasti,
- ↑ odgovornosti lok. vlasti i
↓ mogućnosti za korupciju.

3. Zašto je važna transparentnost proračuna LJ?

Jer:

1. je **osnovni preduvjet za smislenu analizu, komentar i/ili odluku o lok. proračunima**
2. je to **naš novac** - svi uplaćujemo razna (ne)porezna davanja u lok. proračune – i **želimo da se naš novac pažljivo troši jer želimo uplatiti što je manje moguće**
3. svi **koristimo određene lok. javne usluge** - želimo da se **što efikasnije pružaju**
4. se radi o velikim iznosima - **na razini LJ godišnje se troši oko 40 mlrd. kuna (2017.)** ili oko 25% rashoda opće države

4. Kako smo mjerili transparentnost proračuna LJ?

Brojem objavljenih proračunskih dokumenata na službenim internetskim stranicama LJ u trenutku pretraživanja

(studeni 2017. - ožujak 2018.):

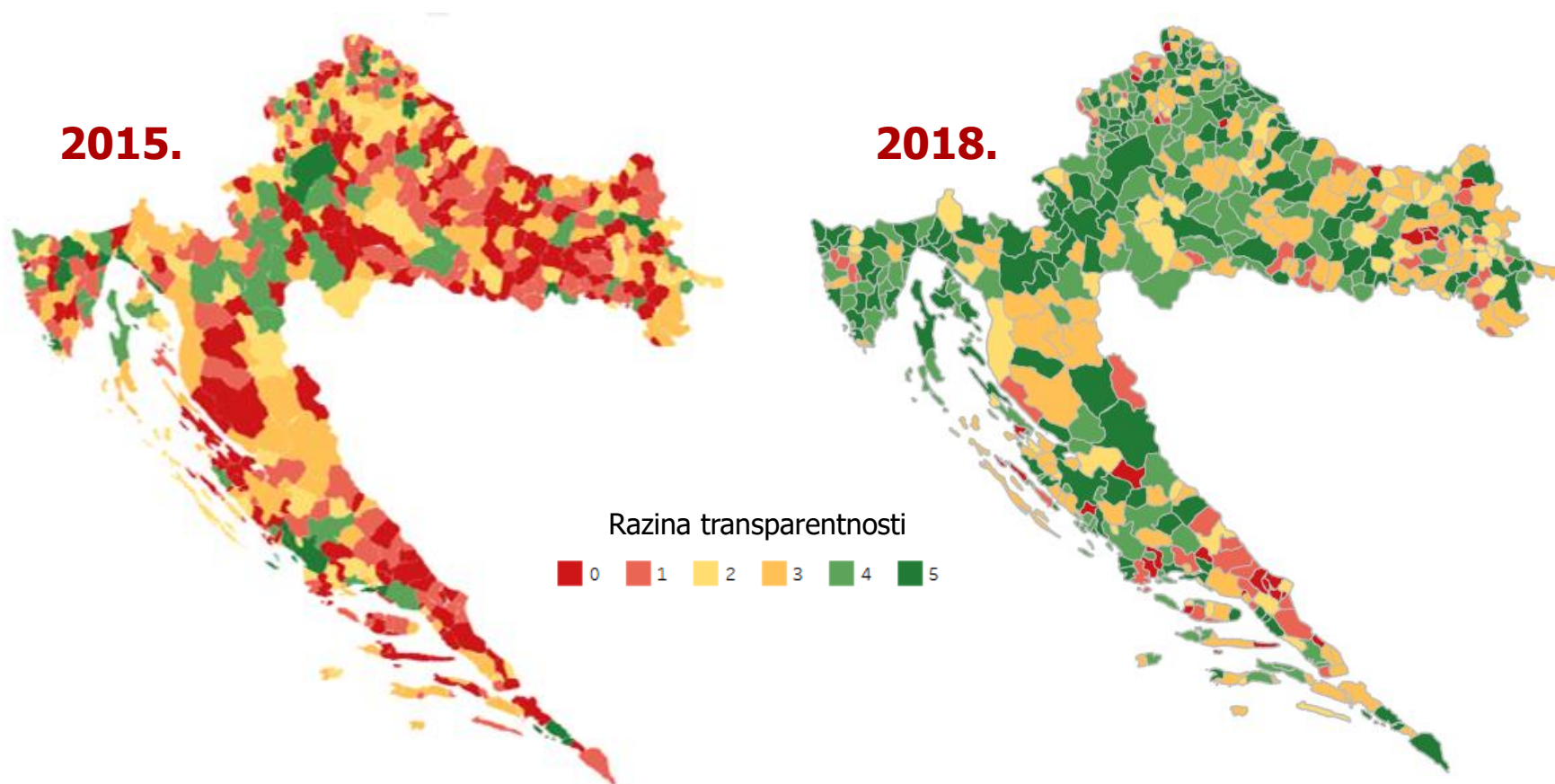
1. godišnje izvršenje proračuna za 2016.;
2. polugodišnje izvršenje proračuna za 2017.,
3. prijedlog proračuna 2018.,
4. izglasani proračun 2018. i
5. proračun za građane za 2018.

Razina transparentnosti kreće se od 0 do 5.

5. Rezultati istraživanja

- Prosječna **transparentnost proračuna LJ** se **popravlja**.
- Međutim **prevelike su razlike** - brojne LJ će morati još puno truda uložiti da zadovolje zakonske obveze i preporuke Ministarstva financija.
- Sama **objava proračunskih dokumenata** ne znači apsolutnu transparentnost, ali valja je poticati jer predstavlja **početak puta ka višim razinama transparentnosti**, neophodnim za smislenu participaciju javnosti u proračunskom procesu.

5. Prosječna transparentnost proračuna LJ se popravlja

5. Prosječna transparentnost proračuna LJ se popravlja

Prosječna razina transparentnosti proračuna svih LJ

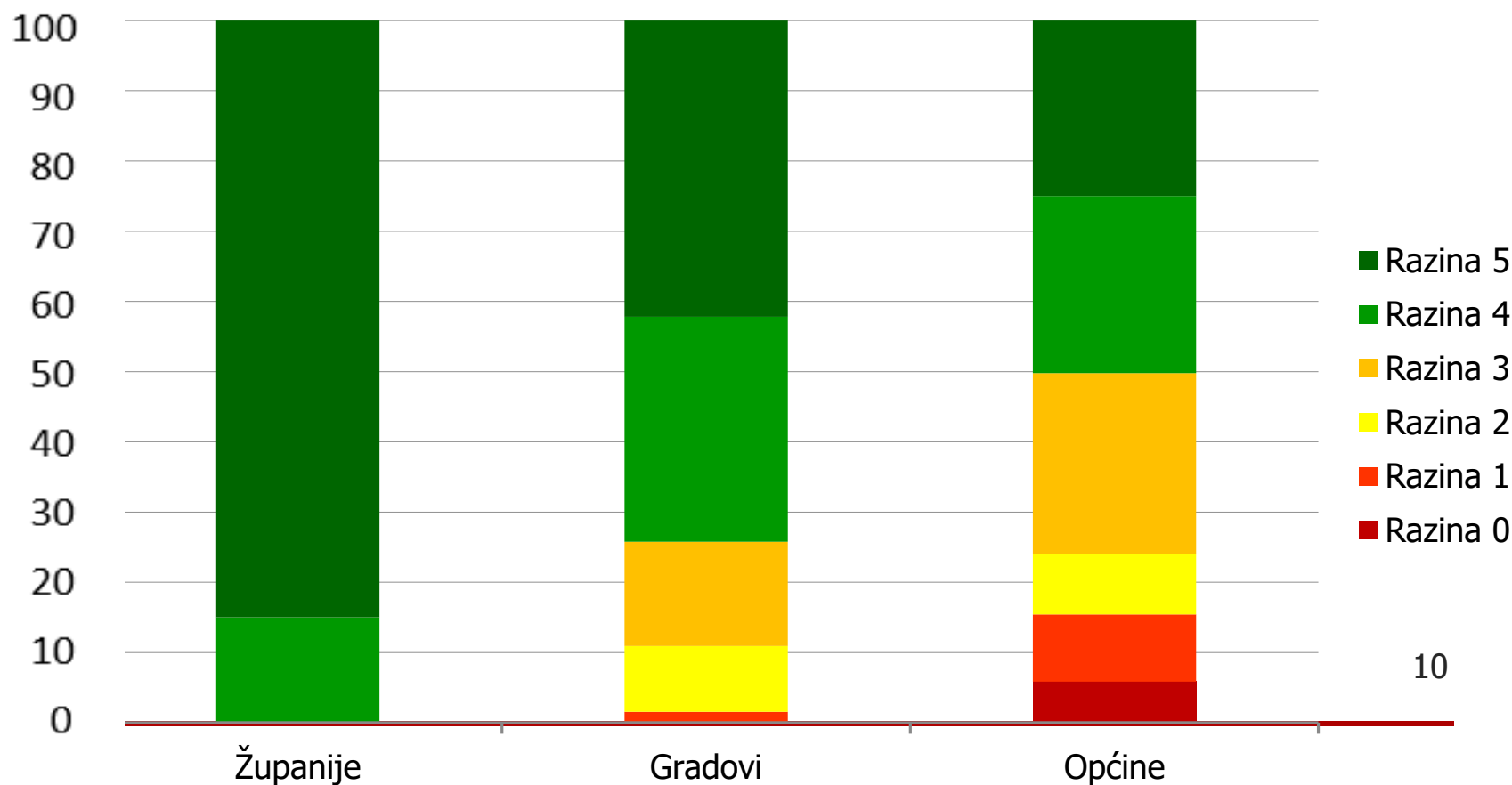
- 1,8 prvi ciklus
- 2,4 drugi ciklus
- 3,1 treći ciklus
- **3,5 ovaj četvrti ciklus**

Prosječna razina transparentnosti proračuna po vrstama lokalnih jedinica (četvrti ciklus):

- **županija - 4,9**
- **gradova - 4**
- **općina - 3,3**

5. Županije su odlične, gradovi vrlo transparentni, a općine dobre

Razina transparentnosti proračuna lokalnih jedinica (u %)

5. Prosječna transparentnost proračuna LJ se popravlja

- nema ni jednog grada bez objavljenog bar jednog dokumenta
- nema ni jedne općine bez službene mrežne stranice
- općine Dugopolje, Posedarje, Rugvica i Svetvinčenat 0 → 5

IPAK

- 25 općina nije objavilo niti jedan dokument
- 41 općina i 2 grada objavili samo po 1 dokument
- 193 LJ se ne pridržava zakona (ne objavljuje sva tri dokumenta koja su po zakonu obvezni)
- 366 LJ se ne pridržava uputa Ministarstva financija o objavi oba dodatna dokumenta

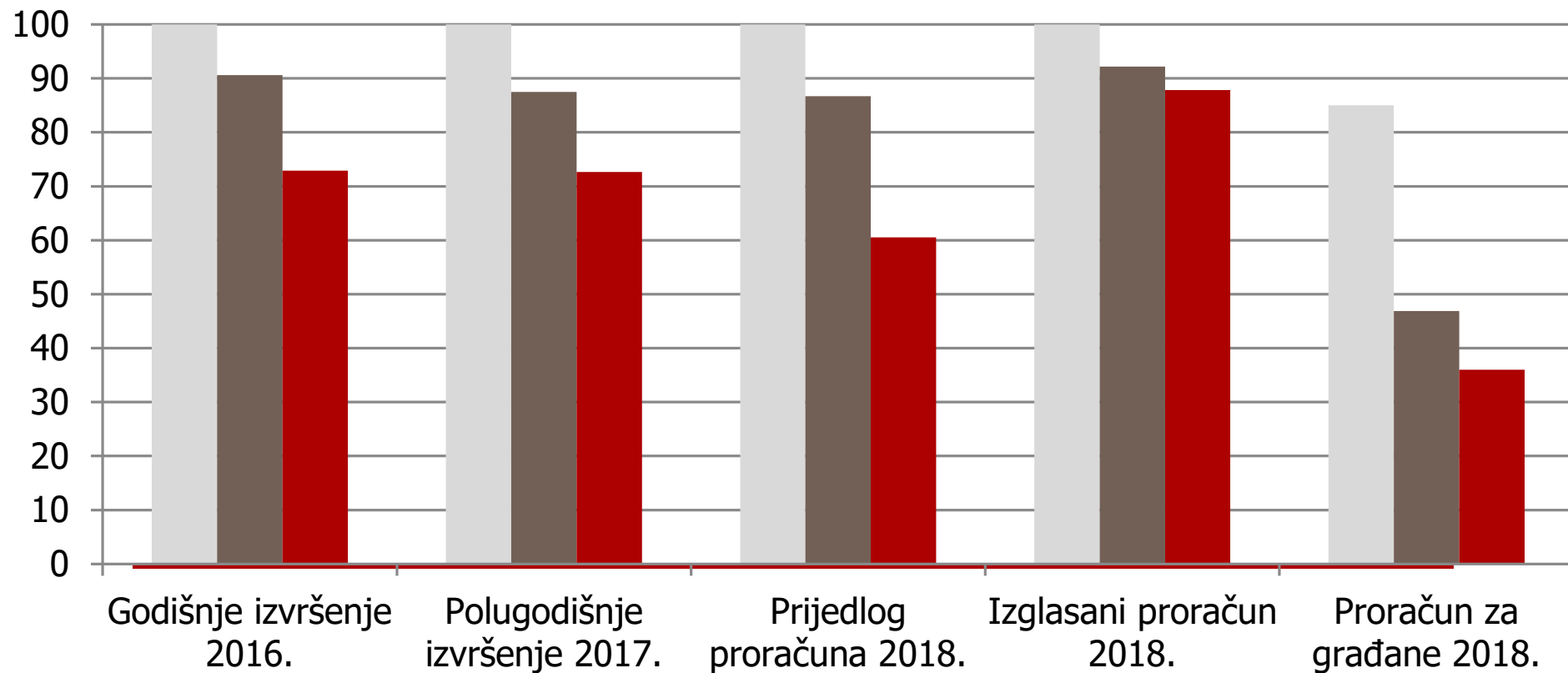
11

Razina transparentnosti kreće se od 0 do 5.

5. Koji se dokumenti najviše objavljuju?

Objavljeni proračunski dokumenti (u %)

Županije Gradovi Općine

6. Zaključci

- **Prosječna transparentnost** proračuna LJ se **popravlja**.
- Međutim **prevelike su razlike** - brojne LJ će morati još puno truda uložiti da zadovolje zakonske obveze i preporuke Ministarstva financija.
- Sama **objava proračunskih dokumenata** ne znači apsolutnu transparentnost, ali valja je poticati jer predstavlja **početak puta ka višim razinama transparentnosti**, neophodnim za smislenu participaciju javnosti u proračunskom procesu.

6. Preporuke

Vlada i Ministarstvo financija:

- **osnažiti proračunski okvir**, posebice prilikom donošenja novog **zakona o proračunu**
- propisati obvezu da LJ u unaprijed zadanim rokovima u zadanim formatima objavljuju cjelovite ključne proračunske dokumente, ali i sankcionirati one koje se tih obveza ne pridržavaju
- **vlastitim primjerom pravovremene objave ključnih dokumenata državnog proračuna** ukazati na važnost proračunske transparentnosti

6. Preporuke

- Županije, Zajednica županija, Udruga gradova i Udruga općina **poticati proračunsku transparentnost i pomagati općine i gradove.**
- LJ koje ostvaruju lošije rezultate **pratiti i usvojiti dobre prakse uspješnih (pravovremeno u strojno čitljivom obliku objavljivati svih 5 dokumenata).**
- Javnost - **proračunski se obrazovati te zahtijevati veću proračunsku transparentnost u LJ u kojima je za sada nedovoljna** i koristiti mogućnosti informiranja i sudjelovanja u kreiranju proračuna u onima u kojima je to već sada moguće.

7. Prije zahvale

- Upravo radimo novi peti ciklus istraživanja o transparentnosti lok. proračuna
- početkom srpnja proglasiti ćemo nove rezultate i nadamo se da svi napeto iščekuju i vesele s priznanjima.
- Na www.ijf.hr mogu se prijaviti oni koji žele primati naše obavijesti, pa će bit informirani o rezultatima naših istraživanja, dodjeli priznanja, novim publikacijama....

Institut za
javne financije

Hvala! 😊

Svi komentari su dobrodošli ...

Zahvaljujemo na potpori

